

N:o 49.

Auk. till Riksd. kansli den 18 mars 1898, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 55 och 56 §§ utsökningslagen.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion, n:o 41, har herr *J. Bromée* hemställt, att Riksdagen för sin del ville besluta sådana ändringar i 55 och 56 §§ utsökningslagen, att dessa paragrafer komma att innehålla följande bestämmelser, nemligen:

55 §.

För fordran, som grundar sig på klar, till betalning förfallen förbindelse, som ock för fordran, hvilken enligt protokoll öfver offentlig auktion härleder sig från inrop af lösegendom och är till betalning förfallen, må ock, ändå att betalningsskyldighet ej blifvit gäldenären ålagd, utmätning ske, der gäldenären vid utmätningstillfället utan jäf erkänner skulden; dock skall utmätningssmannen, innan utmätningen verkställles, om erkännandet taga skriftligt bevis, antingen af gäldenären sjelf eller, om han ej kan skrifva eller ej vill beviset meddela, af två ojäfvige män.

56 §.

Vill någon erhålla utmätning enligt 55 §, skall skriftlig ansökan jemte fordringsbeviset i original, der utmätning äskas på grund af sådant,

och protokollet vid auktionen eller utdrag deraf, om utmätning skall ske på grund af dessa handlingar, till utmätningssmannen aflemnas.

Till stöd för motionen åberopar herr Bromée en af honom vid 1890 års riksdag i ämnet afgifven motion, hvarjemte han framhåller såsom sin öfvertygelse, att en reform i omnämnda syfte är af behovet påkallad och skulle helsas med glädje af dem, som i sista hand hafva att betala kostnader för lagsökning, kommunikering och utslag, hvarigenom desse blifvit dömda att betala en skuld, hvilken de aldrig förnekat eller bestridt — för att icke tala om den tidsutdrägt, de kostnader och besvär, som fordringsägaren i onödan måste underkasta sig. Motionären hölle sålunda före, att en ändring i den föreslagna rigtningen skulle blifva till stor fördel både för fordringsägare och gäldenärer.

I motionen hafva sex af Andra Kammarens ledamöter instämt.

Föreliggande motion afser den ändring i nu gällande bestämmelser, att för fordran, som grundar sig på klar, till betalning förfallen förbindelse, utmätning skulle kunna ske, utan att betalningsskyldighet förut blifvit gäldenären ålagd, om nemligen gäldenären vid utmätningstillfället utan jäf erkänner skulden, eller, med andra ord, att det särskilda, mera summariska utsökningsförfarande, hvilket nu är stadgadt i fråga om fordran, som härleder sig från inrop å offentlig auktion, skulle erhålla tillämplighet i afseende på hvarje fordran, som grundar sig på klar, till betalning förfallen förbindelse.

Förslag af denna innebörd hafva trenne gånger tillförene varit till Riksdagens pröfning hänskjutna. Lagutskottet har emellertid vid samtliga ifrågavarande tillfällen — 1889, 1890 och 1897 års riksdagar — afstyrkt bifall till den ifrågasatta lagändringen, och båda kamrarne hafva godkänt utskottets hemställan.

Utskottet vidhåller äfven nu sin förut uttalade uppfattning.

Att i så betydande mån, som föreslagits, utsträcka tillämpningen af det för utmätning af auktionsfordran stadgade summariska förfarande synes nemligen utskottet ur flera synpunkter mindre tjenligt.

I första rummet möter den betänklighet, att det i de fall, då sådant förfarande påkallades, skulle tillkomma utmätningssmannen att pröfva, huruvida den af sökanden företedda förbindelsen uppfyller de vilkor, som enligt förslaget skulle göra densamma utmätningssbar. Denna pröfning

lärer icke alltid vara så enkel, att densamma lämpligen kan öfverlemnas åt utmätningssmannen. Begår denne vid pröfningen ett misstag, kunna kostnader förorsakas, som utan ett dylikt stadgande som det nu föreslagna aldrig behöft ifrågakomma.

Vidare kan hela förfarandet, som ju skulle afse icke blott att skydda gäldenären emot allt för stora lagsökningskostnader, utan ock att genom den ökade snabbheten hindra honom från att undanskaffa sina tillgångar, helt och hållet omintetgöras derigenom, att gäldenären vid utmätningstillfället håller sig undan, så att något erkännande af skulden ej kan erhållas. Att denna omständighet icke behöft tagas i betraktande vid utmätning af fordran för auktionsinrop, torde hafva sin grund deri, att dylika fordringar vanligen icke uppgå till sådana belopp, att gäldenären kan hafva något nämnvärdt intresse af att hindra utmätningen. Helt annorlunda blir emellertid förhållandet, då frågan gäller betydligare summor. Gäldenären kan då hafva intresse att förekomma omedelbar utmätning, om han nemligen hyser förhoppning att kunna inom den närmaste tiden anskaffa medel för att frivilligt fullgöra förbindelsen. Han håller sig då undan liksom i det fall, att han af andra skäl vill fördröja utmätningen, och fordringsegaren nödgas då anlita det vanliga utsökningsförfarandet. Leder sedan detta till utmätning, så måste, förutom kostnaden derför, äfven kostnaden för försöket att använda omedelbar utmätning gäldas, hvarvid i fråga om sistnämnda kostnad tvekan kan uppstå, huruvida den slutligen bör drabba fordringsegaren eller gäldenären. Den synes äfven kunna blifva rätt betydlig, om utmätningssmannen har lång väg att tillryggälägga eller för ändamålet nödgas verkställa mera än en resa.

Erfarenheten har ådagalagt, att den tidsutdrägt, som onekligen förorsakas genom det ordinarie utsökningsförfarandet, ofta är till fördel för både fordringsegare och gäldenär. Sedan lagsökningen delgifvits gäldenären, sporrar nemligen denne genom den då tydliga och hotande faran för det störande ingrepp i hans ekonomiska förhållanden, som utmätningen innebär, till lifligare ansträngningar att anskaffa medel till en frivillig uppgörelse, under det han kanske förut, i förhoppning att fordringsegaren icke skall vilja göra sin rätt gällande på sådant sätt, endast låtit tiden gå utan att vidtaga någon allvarlig åtgärd till förbindelsens fullgörande. Den möjlighet, som sålunda för gäldenären förefinnes att undvika utmätning, skulle genom det nu föreslagna förfarandet omintetgöras, då utmätningssmannen skulle utan vidare förberedelse infinna sig hos gäldenären och verkställa utmätning, hvilken jemväl skulle afse den, på sätt ofvan blifvit antydt, stundom icke obetydliga kostnaden för utmätningssrättningen.

Härtill kommer, att den föreslagna lagändringen skulle öppna ett vidsträckt fält för svikliga tillställningar till förfång för tredje man, i det att genom öfverenskommelse mellan galdenären och en utmätningssökande förmånsrätt på grund af utmätning lätt skulle kunna obehörigen beredas för en fordran, som till och med kunde vara helt och hållet fingerad.

På grund af det anförda hemställer utskottet alltså,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1898.

På lagutskottets vägnar:

K. S. HUSBERG.
